

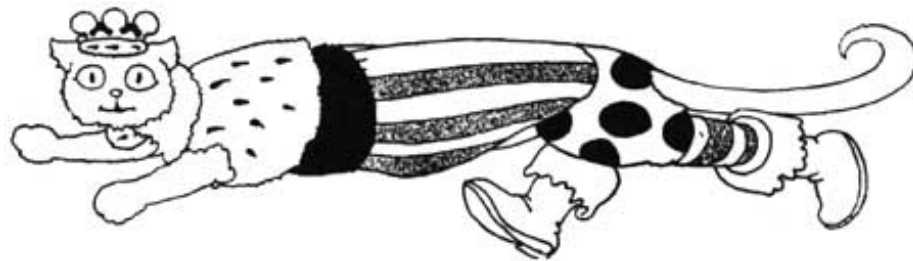
Charles Perrault

Ο ΠΑΠΟΥΤΣΩΜΕΝΟΣ ΓΑΤΟΣ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

John Batten * Walter Crane * George
Cruikshank * Gustave Dore * Arthur
Rackham * Maxfield Parrish * Charles
Robinson

Ηταν μια φορά κι έναν καιρό ένας μυλωνάς, και είχε τρεις γιους, τον μύλο του, έναν γάιδαρο, κι ένα γάτο. Γέρασε ο μυλωνάς και πέθανε, κι άφησε κληρονομιά στα τρία παιδιά —τι άλλο;— τον μύλο του, τον γάιδαρο και τον γάτο. Τ' αγόρια δεν είχαν χρήματα για να φωνάξουν δικηγόρους και συμβολαιογράφους. Αυτοί θα ήθελαν όλη την κληρονομιά, μόνο για τις αμοιβές τους. Έτσι τα παιδιά μοίρασαν από μόνα τους την περιουσία. Δεν χρειά-

στηκε να σκεφτούν πολύ. Ο μεγαλύτερος πήρε τον μύλο, ο δεύτερος τον γάιδαρο, κι ο τρίτος, ο μικρότερος, έμεινε με τον γάτο.

«Καλά βολεύτηκαν τ' αδέρφια μου», μουρμούρισε όταν έμεινε μόνος του. «Ο ένας με τον μύλο κι άλλος με τον γάιδαρο, όλο και κάποια δουλειά θα κάνουν, όλο και κάπως θα καταφέρουν να ζήσουν. Εγώ όμως; Τι να τον κάνω τον γάτο. Να τον φάω δεν μπορώ. Να φτιάξω ρούχα με την γούνα του δεν γίνεται. Α, σίγουρα θα πεθάνω από την πείνα και το κρύο!»

Μουρμούριζε αυτός, και τον κοίταζε ο γάτος.

«Τι με κοιτάζεις;» του είπε το αγόρι. «Εσύ, τυχερέ, μπορείς να βγεις μια βόλτα γύρω-γύρω, να βρεις κανένα ποντίκι, να χορτάσεις, να χωθείς σε καμιά ζεστή γωνιά να κοιμηθείς. Τι άλλο θέλεις από τη ζωή σου; Κι απ' όσο βλέπω είσαι κι εξυπνούλης. Νομίζεις πως δεν

σ' έχω δει που κάνεις το ψόφιο, για να ξεθαρρέψουν τα ποντίκια, και ξαφνικά τ' αρπάζεις και τα κάνεις μια χαψιά; Αχ, εγώ όμως; Τι θα γίνω εγώ;

Αλλά τι σου τα λέω κι εσένα. Μήπως μπορείς να με καταλάβεις;»

«Φυσικά και μπορώ, αφεντικό! Τι με πέρασες;» είπε ο γάτος σοβαρά-σοβαρά.

Το αγόρι δεν πίστευε στ' αφτιά του.

«Μίλησες γάτε;» είπε ξαφνιασμένος.

«Και βέβαια μίλησα, αφεντικό!» απάντησε ο γάτος.

«Και τι είπες, γάτε, αν δεν ονειρεύομαι ή δεν τρελάθηκα από την φτώχεια;»

«Είπα πως φυσικά και σε καταλαβαίνω, αφεντικό! Κι αν μου δώσεις ένα σακούλι κι ένα ζευγάρι μπότες, να μην περπατάω ξυπόλυτος μέσα στο δάσος, θα δεις πως δεν είμαι και τόσο κακή κληρονομιά!»

Το αγόρι δεν ήταν ακόμη σίγουρο πως όλη αυτή η κουβέντα ήταν πραγματική, αλλά μέσα στην απελπισία του, έδωσε στον γάτο ένα σακούλι και του έφτιαξε ένα ζευγάρι μπότες.

Φόρεσε τις μπότες ο γάτος στα πισινά του πόδια, κρέμασε το σακούλι στον ώμο του και μια και δυο ξεκίνησε καμαρωτός σαν άρχοντας μεγάλος για το δάσος.

Μόλις έφτασε κοντά στους θάμνους τους πυκνούς, που φωλιάζουν οι λαγοί, έπεσε στη γη κι

έκανε τον ψόφιο. Σε λίγο, να 'σου ένας νεαρός λαγός, που δεν ήξερε ακόμη πως όταν οι γάτοι φαίνονται ψόφιοι δεν είναι πάντα ψόφιοι, και πως δεν πρέπει να ψάχνουμε τα σακούλια των άλλων, ειδικά όταν φαίνονται ψόφιοι.

Πάει κοντά, κι αρχίζει, ο περίεργος, να κοιτάζει μέσα στο σακούλι. Πετάγεται ο γάτος ξαφνικά, τον αρπάζει και τον τσουβαλιάζει μια χαρά. Ρίχνει το σακούλι στον ώμο του και πάει κατευθείαν στο παλάτι.

«Θέλω να δω τον Βασιλιά!» λέει στους φρουρούς.

«Στον επάνω όροφο, στο ιδιαίτερο γραφείο του θα τον βρεις» του λένε εκείνοι.

Ανεβαίνει ο γάτος στο ιδιαίτερο γραφείο του βασιλιά, κάνει μια βαθιά υπόκλιση και του λέει:

«Μεγαλειότατε, επιτρέψτε μου να σας προσφέρω έναν πολύ καλό λαγό από το δάσος. Ο αφέντης

μου, ο μεγάλος μαρκήσιος του Καραβά, με διέταξε να σας τον φέρω και να σας τον παραδώσω, μαζί με τους χαιρετισμούς του!»

Μαρκήσιος του Καραβά δεν υπήρχε. Το αφεντικό του, το φτωχό αγόρι, εννοούσε ο γάτος. Αλλά βρήκε αυτό το όνομα για να εντυπωσιάσει τον βασιλιά.

«Να πεις στον αφέντη σου πως τον ευχαριστώ πολύ» απάντησε ο βασιλιάς, και πήρε τον λαγό.

Πάει αυτό.

Την άλλη μέρα, ο γάτος πήγε σ' ένα χωράφι με καλαμπόκια. Άνοιξε το σακούλι του, κρύφτηκε ανάμεσα στα καλαμπόκια και περίμενε. Σε λίγο, να 'σου δυο πέρδικες. Βλέπουν το σακούλι μισάνοιχτο, τις πιάνει η περιέργεια, πάνε να δουν τι έχει μέσα, πετάγεται ο γάτος πίσω από τα καλαμπόκια, και τις τσουβαλιάζει κανονικά.

Μια και δυο πάει στο παλάτι.

«Μεγαλειότατε, επιτρέψτε μου να σας προσφέρω δύο πολύ καλές πέρδικες. Ο αφέντης μου, ο μεγάλος μαρκήσιος του Καραβά, με διέταξε να σας τις φέρω και να σας τις παραδώσω, μαζί με τους χαιρετισμούς του!»

«Μεγάλη του καλοσύνη του αφέντη σου!» απαντά ο βασιλιάς. «Πες του πως τον ευχαριστώ».

Και παίρνει τις πέρδικες, και λέει στους αξιωματούχους του να δώσουν στον γάτο λίγα χρήματα για τον κόπο του.

Πάει κι αυτό.

Τρεις μήνες πηγαينوερχόταν ο γάτος στο παλάτι φορτωμένος με δώρα για τον βασιλιά από τον μεγάλο ψεύτο-μαρκήσιο του Καραβά. Κι ο Βασιλιάς όλο και πιο ευχαριστημένος ήταν, και του έδινε χρήματα για τον κόπο του, κι εκείνος τα πήγαινε στο φτωχό αφεντικό του.

«Πού τα βρίσκεις, γάτε, τα χρήματα;» ρωτούσε το αγόρι.

«Κάνω επιχειρήσεις σπουδαίες!» απαντούσε ο γάτος, κι έκοβε την κουβέντα.

«Από κάπου θα τα κλέβει» σκεφτόταν το αγόρι. «Καμιά μέρα θα τον πιάσουν και χάθηκα! Θα τους πει πως μου δίνει τα κλεμμένα χρήματα, θα με

αρπάζουν και... κατευθείαν στην φυλακή! Αλλά ποιος δικαστής θα πιστέψει έναν γάτο;»

Έπαιρνε, λοιπόν, τα χρήματα, αγόραζε τα λίγα πραγματάκια που του χρειάζονταν για να ζήσει, και ζούσε. Με την ελπίδα πως δεν ονειρεύεται, δεν τρελάθηκε από την φτώχεια, ούτε θα κατέληγε στην φυλακή. Γιατί αν όλα αυτά ήταν ένα ψέμα, κάποτε θα τέλειωνε. Αν όμως ήταν αλήθεια, δεν μπορεί, κάποτε θα τον έπιαναν στα πράσα τον γάτο.

Μια μέρα, το πανέξυπνο ζώο, έβαλε σε ενέργεια το τελικό του σχέδιο. Γιατί ο γάτος τα έκανε με σχέδιο όλα αυτά.

Είχε ακούσει πως ο βασιλιάς έβγαζε περίπατο την κόρη του, την ομορφότερη πριγκίπισσα του κόσμου, για να πάρει καθαρό αέρα δίπλα στο ποτάμι.

Λέει λοιπόν στο αφεντικό του:

«Αν κάνεις ό,τι σου πω, θα γλιτώσεις από την φτώχεια για πάντα. Πήγαινε να κάνεις μπάνιο στο ποτάμι, στο μέρος που θα σου δείξω εγώ. Τα άλλα άφησέ τα σε μένα».

«Γιατί να το κάνω αυτό;»

«Μ' εμπιστεύεσαι;»

«Σ' εμπιστεύομαι!»

«Τότε κάνε ό,τι σου λέω».

Τι να κάνει το αγόρι, πήγε εκεί που του είπε ο γάτος, και μπήκε στο ποτάμι.

«Άκου, με εμπιστεύεσαι;» σκεφτόταν όσο κολυμπούσε. «Ένας γάτος με ρωτάει αν τον εμπιστεύομαι κι εγώ του απαντάω πως τον εμπιστεύομαι. Κι ύστερα κάνω ό,τι μου λέει. Αν δεν ονειρεύομαι ή δεν τρελάθηκα από την φτώχεια, τότε σίγουρα...»

Δεν πρόλαβε να τελειώσει την σκέψη του.

«Βοήθεια! Βοήθεια! Ο αφέντης μου, ο μαρκήσιος του Καραβά πνίγεται στο ποτάμι!» ακούστηκε να φωνάζει ο γάτος.

«Ε, σίγουρα ονειρεύομαι!» σκέφτηκε το αγόρι. «Ποιος αφέντης του; Ποιος είναι αυτός ο μαρκήσιος; Πού τον βλέπει να πνίγεται; Παλαβό είναι το γατί! Κι εγώ ακόμη πιο παλαβός που κάνω ό,τι μου λέει!»

«Πνίγεσαι αφέντη μου, μαρκήσιε του Καραβά!» φώναζε ο γάτος και τον έδειχνε. «Ας σε βοηθήσει κάποιος αφέντη μου, μαρκήσιε του Καραβά!»

«Εμένα λέει μαρκήσιο» σκέφτηκε το αγόρι. «Τρελάθηκε τελείως ο γάτος. Αλλά εδώ που φτάσαμε, τι έχω να χάσω. Ας του κάνω το χατίρι».

«Βοήθεια!» έβαλε τις φωνές κι αυτός. «Ας με βοηθήσει κάποιος, εμένα τον μαρκήσιο του Καραβά που πνίγομαι στο ποτάμι!»

Στο μεταξύ, ο βασιλιάς, που βρισκόταν εκεί κοντά με την κόρη του, την ομορφότερη πριγκίπισσα του κόσμου, άκουσε τις φωνές, έβγαλε το κεφάλι του από την άμαξα, γνώρισε τον γάτο που του πήγαινε

όμορφα δώρα κάθε μέρα, και διέταξε τους φρουρούς του να βγάλουν τον μεγάλο μαρκήσιο του Καραβά από το ποτάμι.

«Ευχαριστώ μεγαλειότατε!» του είπε ο γάτος. «Δεν ξέρετε τι τρομάρα πέρασα. Κάποιοι άτιμοι κλέφτες πήραν τα ρούχα του αφέντη μου. Αν δεν βρισκόταν κάποιος να τον βγάλει από το ποτάμι, θα έμενε εκεί όλη μέρα, θα κου-

ραζόταν και θα πνιγόταν!»

Τα φτωχικά ρούχα του αφεντικού του ο πονηρός ο γάτος τα είχε κρύψει κάτω από κάτι πέτρες.

Ο βασιλιάς διέταξε αμέσως να φέρουν τα πιο όμορφα ρούχα του βασιλείου του στον άτυχο μαρκήσιο του Καραβά.

Ντύθηκε το αγόρι, και καθώς ήταν όμορφο από φυσικού του, έλαμψε σαν πραγματικός μαρκήσιος.

Η πριγκίπισσα θαμπώθηκε από την ομορφιά του. Τον αγάπησε αμέσως, κι άρχισε ν' αναστε-νάζει.

«Τι έχεις κορίτσι μου;» την ρώτησε ο πατέρας της.

«Τίποτε... Αχ! πατέρα μου. Δεν έχω τίποτε... Βαχ! Να... Αχ! στενοχωρήθηκα λίγο... βαχ! με την περιπέτεια... αχ! του καλού μαρκήσιου... βαχ!» απάντησε εκείνη, ρίχνοντας ντροπαλές ματιές στο πανέμορφο αγόρι.

«Καλά, καλά! Δεν χρειάζεται να στενοχωριέσαι! Ο μαρκήσιος του Καραβά γλίτωσε. Και μάλιστα, για να ξεχάσει την περιπέτεια του, θα τον φιλοξενήσουμε λίγο στο παλάτι. Άλλωστε μας έχει τόσα όμορφα δώρα, που αξίζει να τον περιποιηθούμε κι εμείς λίγο!» την καθησύχασε ο βασιλιάς.

«Αχ! ναι πατέρα μου. Του αξίζει... βαχ! να τον περιποιηθούμε... αχ! λίγο... βαχ!»

Το έβαλαν λοιπόν το αγόρι στη

βασιλική άμαξα και ξεκίνησαν για το παλάτι.

Ο γάτος, που έβλεπε το σχέδιό του να πηγαίνει μια χαρά, έτρεξε και μπήκε μπροστά, καμαρωτός. Φρόντισε μάλιστα να απομακρυνθεί αρκετά, γιατί κάτι είχε πάλι στο νου του. Τέτοιος τετραπέρατος

γάτος ήταν.

Λίγο πιο κάτω, συνάντησε μερικούς αγρότες που μάζευαν καλαμπόκια.

Πήγε κοντά τους, πήρε σοβαρό ύφος και τους είπε:

«Αν σας ρωτήσει ο βασιλιάς ποιανού είναι τα χωράφια, το καλό που σας θέλω να του πείτε πως είναι του αφέντη σας, του μαρκησίου του Καραβά».

«Και γιατί να του πούμε ένα τέτοιο ψέμα;» ρώτησε ένας αγρότης.

«Γιατί αν δεν του το πείτε, θα πάω να φέρω τον στρατό του αφέντη μου, του μαρκησίου του Καραβά και θα σας κάψω τα χωράφια» απάντησε με θράσος ο γάτος.

Οι αγρότες κοιτάχτηκαν μεταξύ τους.

«Εγώ λέω να τον ξυλοφορτώσουμε τον γάτο!» είπε ένας.

«Τι να τον ξυλοφορτώσουμε. Καλύτερα να τον ρίξουμε στο ποτάμι, να μάθει να βγάζει γλώσσα!» είπε ένας άλλος.

Όμως περισσότεροι αγρότες φοβήθηκαν. Ο

κόσμος ήταν γεμάτος μαρκησίους, που έκαναν ό,τι ήθελαν. Κι αν έλεγε αλήθεια ο γάτος; Αν έλεγε αλήθεια ο γάτος, τότε έπρεπε να πούνε ψέματα στον βασιλιά. Ύστερα, ένας γάτος που μπορεί να μιλάει, θα μπορεί να κάνει και άλλα πράγματα. Φοβερά και τρομερά.

Όταν, λοιπόν, έφτασε κοντά κι ο βασιλιάς, με την πριγκίπισσα και τον ψεύτο-μαρκήσιο του ψεύτο-Καραβά, ρώτησε τους αγρότες:

«Ποιανού είναι όλα αυτά τα χωράφια, καλοί μου άνθρωποι;»

«Του αφέντη μας, του μαρκησίου Καραβά!» φώναξαν εκείνοι όλοι μαζί.

«Μπα!» θαύμασε ο βασιλιάς. «Ωστε λοιπόν, αξιότιμε μαρκήσιε του Καραβά, είναι δικά σας όλα αυτά τα χωράφια;»

«Δικά μου μεγαλειότητα!» απάντησε το αγόρι. «Και είναι πολύ εύφορα όπως βλέπετε».

«Βλέπω, βλέπω!» μουρμούρισε ενθουσιασμένος ο βασιλιάς, και συνέχισαν το δρόμο τους, μπροστά ο γάτος ν' απειλεί τους αγρότες, πίσω ο βασιλιάς να ρωτάει ποιανού είναι αυτό, ποιανού είναι εκείνο, και να παίρνει πάντα την ίδια απάντηση:

«Του αφέντη μας, του μαρκησίου του Καραβά!»

Κάποτε, ο γάτος είδε από μακριά ένα μεγάλο κάστρο, που ανήκε στον πλουσιότερο γίγαντα του κόσμου.

«Νιαρ!» σκέφτηκε. «Να και το κάστρο. Μόνο αυτό έλειπε στον μαρκήσιο του Καραβά».

Έτρεξε λοιπόν, γρήγορα και παρουσιάστηκε στον γίγαντα, κάνοντας μια βαθιά υπόκλιση.

Ο γίγαντας τον υποδέχθηκε ευγενικά —όσο ευγενικά μπορεί να υποδεχθεί ένας γίγαντας— και του είπε να καθίσει.

«Τι σας φέρνει στο πλουσιότερο κάστρο του κόσμου, αγαπητέ γάτε;» τον ρώτησε.

«Ξέρετε, αγαπητέ πλουσιότερε γίγαντα του κόσμου, τις προάλλες, κουβέντιαζα με κάποιους άλλους κυρίους γάτους, και τους έλεγα πως είμαι βέβαιος ότι μπορείτε να μεταμορφωθείτε σε οποιοδήποτε μεγάλο ζώο θέλετε. Σε λιοντάρι, σε ελέφαντα, και τα λοιπά και τα λοιπά. Όμως, ένας κύριος γάτος είπε πως δεν είναι δυνατόν. Και όλοι συμφώνησαν μαζί του. Εγώ είμαι βέβαιος, αλλά θα ήθελα να το δω με τα ίδια μου τα μάτια!»

«Σιγά το σπουδαίο πράγμα!» φώναξε ο γίγαντας, και μεταμορφώθηκε αμέσως σε λιοντάρι.

Ο γάτος, που δεν είχε βρεθεί ποτέ τόσο κοντά σε ένα τόσο άγριο ζώο, τρόμαξε, και σκέφτηκε να δώσει μια να βρεθεί στα κεραμίδια του κάστρου. Αλλά οι μπότες του θα τον δυσκόλευαν εκεί πάνω· είδε ποτέ κανείς γάτα με μπότες στα κεραμίδια; Όχι βέβαια! Έτσι, πήγε και ζάρωσε μια γωνιά.

Δεν χρειάστηκε να μείνει για πολύ εκεί, γιατί ο γίγαντας ξανάγινε αμέσως γίγαντας, κι ο γάτος ξεθάρρεψε και πήγε πάλι κοντά του.

«Α, μα είστε καταπληκτικός αγαπητέ πλουσιότερε γίγαντα του κόσμου!» του είπε. «Κρίμα μεγάλο να μην μπορείτε να μεταμορφωθείτε και σε μικρό ζώο!»

«Τι;» αγρίεψε ο γίγαντας, που όπως όλοι οι πολύ πλούσιοι γίγαντες νόμιζε πως ήταν πολύ έξυπνος. Τόλμησες να μου πεις πως υπάρχει κάτι που δεν μπορώ να το κάνω, εγώ ο πλουσιότερος γίγαντας του κόσμου; Εγώ, κύριε γάτε μου, μπορώ

να μεταμορφωθώ σε ό,τι θέλω. Μπορώ να γίνω ακόμη και...»

Δεν πρόλαβε καλά καλά να πει την λέξη, κι ήταν κιάλας ένα μικρό μικρό ποντίκι, που τρεχοβόλουμε πάνω κάτω.

Όχι για πολύ όμως, γιατί ο πονηρός ο γάτος όρμησε, το έπιασε, και το έκανε μια χασιά.

Πάει ο πλουσιότερος γίγαντας του κόσμου.

Σε λίγο, πέρασε κι ο βασιλιάς, με την πριγκίπισσα και τον ψεύτο-Μαρκήσιο από το κάστρο. Το είδε και θαμπώθηκε.

«Μα τι όμορφο και δυνατό κάστρο είναι αυτό!» φώναξε με θαυμασμό. «Α, πρέπει οπωσδήποτε να το επισκεφθούμε!» και διέταξε τους φρουρούς να χτυπήσουν την πύλη.

Αμέσως, τους άνοιξε ο γάτος και τους είπε, με μια βαθιά υπόκλιση:

«Καλωσορίσατε στο πλουσιότερο κάστρο του κόσμου, στο κάστρο του αφέντη μου, του μαρκησίου του Καραβά!»

Ο βασιλιάς έμεινε με το στόμα ανοιχτό.

«Όστε λοιπόν, μαρκησιέ μου» είπε στο αγόρι, «έχετε ένα τόσο όμορφο και δυνατό κάστρο;»

«Έχω, μεγαλειότητα!» απάντησε το αγόρι.

«Αχ, έχει, πατέρα μου... βαχ!» είπε η πριγκίπισσα.

«Μα, περάστε, περάστε παρακαλώ!» τους διέκοψε ο γάτος.

Πέρασαν, λοιπόν, μέσα, μπροστά ο βασιλιάς και πίσω το αγόρι, κρατώντας την πριγκίπισσα από το χέρι.

Κάθισαν στην μεγάλη τραπεζαρία, έφαγαν, ήπιαν και μερικά ποτηράκι κρασί, και ξαφνικά λέει ο βασιλιάς στο αγόρι:

«Αγαπητέ μου μαρκήσιε, πολύ θα με πληγώσετε αν δεν γίνετε γιος μου, αν δεν παντρευτείτε την κόρη μου».

Δεύτερη κουβέντα δεν ήθελε το αγόρι. Δέχθηκε την πρόταση, και παντρεύτηκε την πριγκίπισσα, που σταμάτησε πια ν' αναστενάζει.

Ο γάτος μας έγινε Κόμης μεγάλος και τρανός, και σταμάτησε πια να κυνηγάει ποντίκια. Εκτός αν ήθελε να ψυχαγωγηθεί.

ΔΙΔΑΓΜΑ

*Καλό 'ναι ό,τι μπορεί κανείς να το κληρονομήσει.
Αλλά ο νους και η δουλειά είναι περιουσίες
που απαιτούν προσωπικές, επίπονες θυσίες.
Δεν πρόκειται κληρονομιά κάνεις να σου τ' αφήσει.*

ΑΛΛΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

*Μια πριγκίπισσα αν γοητεύσει ενός μυλωνά ο γιος
και στα μάτια της φαντάζει πρίγκιπας αληθινός,
τότε αξίζει τα στολίδια και τα ρούχα που φορά.
Ίσως να μην του ανήκουν, να 'ναι πράγματι φτωχός.
Μα ποιος είναι αριστοκράτης το ορίζει η καρδιά.*

